

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris.
Theologia Universa**

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

Caput IX. Scientiæ Mathematicæ. Partes, Axiomata, Ortus, Auctores.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38477

bentis ne Andegavi doceantur aut sushineantur opinio-
nes in principiis Cartesii fundatæ, quibus porro injun-
gitur istius loci Intendenti ut executioni manus adhi-
beat : hæc ille fufus.

Extat Decretum Romanum sacrae Congreg. Indicis,
datum in Palatio Apostolico Quirinali anno 1663. in
Indice Librorum prohibitorum sub Alexandro VII.
quo decreto prohibentur &c. donec corrigantur varii
libri Renati Cartesii, ut de prima Philosophia, & plu-
ribus aliis ejus libris expressis in illo Decreto, cujus &
hic exemplar habemus. Sed hæc hætenus abundè pro
ut illi notitia totius Philosophiæ etiam modernæ.

CAPUT IX

SCIENTIÆ MATHEMATICÆ.

Partes, Axiomata, Ortus, Auctores.

PARTES sunt : Geometria speculativa, & practica.
Arithmetica, Algebra, Astronomia, Cosmogra-
phia, In sphaeram, Astrolabium, Optica, Catoptrica,
cylindrica, & Annularia, Architectura militaris, Ho-
rologia solaria, & alia practica.

Ex Mathesi, quia Philosophiæ germana est, pauca
hic Axiomata Geometrica ad aliquam ejus notitiam
delibandam adjicio.

Quæ eidem sunt æqualia, & inter se æqualia sunt :
Est Euclidis, & seq.

Quod uno æqualium majus, aut minus est, majus
quoque aut minus est altero æqualium, & contra.

Si æqualibus addas æqualia, tota erunt æqualia.

Si ab æqualibus demas æqualia, quæ remanebunt
erunt æqualia.

Si inæqualibus addas æqualia, tota erunt inæqua-
lia.

Si ab inæqualibus tollantur æqualia, quæ remanent
erunt æqualia.

Omnes Anguli recti inter se æquales sunt.

Parallelae lineæ communi perpendiculari utuntur.

Duæ rectæ lineæ spatium non comprehendunt.

Duæ rectæ lineæ nequeunt habere segmentum com-
mune : & omnes rectæ punctualiter se interse-
cant.

Mathematicus abstrahit à Materia.

Indivisibile additum indivisibili non facit majus.

Quolibet numero sumi potest major.

Omnis numerus seipsum metitur per unitatem.

Hæc sufficiant ad gustum aliquem hujus scientiæ,
quam ejus Cultores ex Josepho *Lib. 1. Cap. 3.* tradunt,
ut omnium antiquissimam originem duxisse ex nepo-
ribus Seth, qui cælorum ordinem, & syderum cursus
primi observaverint. Ex his autem post diluvium
emanasse ad Assyrios & Chaldæos, postea ad Græcos,
& præcipuè excultam à Pythagora Philosophorum
antiquissimo, uti & à Democrito, Platone, & Aristote-
le, & maximè ab Archimede, quem humanæ subtili-
tatis Apicem appellant.

Post Christum anno 70. *Claudius Ptolomæus* in A-
stronomia summus, & admirandus fuit, quem per lon-
gam temporum seriem secuti sunt alii, ac denuum *Eu-
clides*, cujus Scripta nunc præcipuè in Scholis mathe-
maticis traduntur, atque ante illum repertam esse ad-
mirabilem illam artem quam *Algebram* dicimus, sed
ab aliis recenter magis excultam, agnoscit noster *An-
dræas Tacquet*, qui & ipse in hac Provincia Flandro-

belgica non ita pridem eam Scientiam Scriptis illustra-
vit : uti & *P. Georgius à S. Vincentio*, ac *P. Agninus
Gotteniez*, qui & Romæ Mathesim multis jam annis
summa cum laude publicè proficetur.

Scriptores quidam alii in Mathesim tam antiquioribus
quam recentioribus.

Petri Herigonii, Cursus Mathematicus in 6. Tomis
in 8. partibus anno 1644.

Francisci à Schooten Exercitationum Mathematica-
rum Libri 5. in 4. Lugduni Batavorum anno 1657.

Gemma Frisii, Lovan. de Principiis Astronomiæ
Ejusdem Cosmographia in 4. Antverpiæ anno 1624.

Guido Valdis, Problemata Astronomica, Venetæ an-
no 1609.

Joannus de Sacro-bosco Sphæra, cum Scholiis *Juan-
ni*, in 4. Antv. anno 1573.

Ismaelis Bulliardis, Astronomia Philosophica, Pa-
risiis anno 1645.

Roberti Flud, Microcosmus & utriusque Cosmi li-
storia, anno 1619.

Christophori Clavii Germani ex Soc. *IESU* Opera
Mathematicorum Tomi 4. anno 1612. Ex eadem Soc.

Andree Arææ Germani, Clavis Mathematicæ, anno
1675. *Bernardini Ginnari* Itali, Tabulæ perpetuæ hor-
rarum ortus & occasus solis, anno 1617. *Christophori*

Scheineri, Germani, Disquisitiones Mathematicæ, de
Controv. novis, anno 1611. *Godofridus Francigenus*

Prov. Flandro-belgiæ, Problemata optica, anno
1630. *Theodori Moreti* ejusdem provincie Antwerp.

Propositiones Mathematicæ de Celeri & Tardis, Navi-
gatione & Armorum, anno 1635. *Hugonis Semplici*, Scoti,

S. J. de Mathematicis disciplinis Lib. 12. & *Disquisitionum*
Mathematicarum Mathematicum, anno 1654. *Joannis Lantzi*, Ger-
mani S. J. Institutionum Arithmeticarum Libri 2. an-
no 1638. *Josephi Blancani*, Itali S. J. Dissertatio de Ma-
thematicarum natura, sphaera mundi, &c. anno 1624.

Matthæi Ricci, Itali S. J. Cosmographiæ, & Astro-
logiæ præceptiones &c. anno 1610. *Andree Tacquet*

Antwerp. de quo supra, in Mathesim ferè universam
opera exquisitissima in 8. *Francisci Aguilonii* Brus-
selenfis Soc. *IESU*, Opticorum Libri 6. Obiit Antver-
piæ anno 1617.

CAPUT X.

THEOLOGIÆ UNIVERSÆ.

*Partes, Ordo, Materia, prout in cursu Theologiæ
per singulos annos distribuuntur.*

THEOLOGIA prout in Scholis nunc usurpata, primam
ferè originem, & ordinem accepit à *Petro Lom-
bardo*, qui dicitur, Magister Sententiarum. Fuit hic
vir eximie doctus, Universitatis parisiensis doctus, &
oraculum, natus in Lombardia, inde dicitur *Petrus*
Lombardus, postea creatus Episcopus parisiensis; obiit
ibidem Anno 1164. Scripsit & digessit Theologiam in
Quatuor Libros Sententiarum, quos varii intra refo-
rendi suis Commentariis illustrarunt. Sed nemo clarior
& illustrius quam *D. Thomas Doctor Angelicus*, qui præ-
terea edidit suam summam Theologicam, excellentem
ordine & methodo digestam in Primam partem, Pri-
mam secundæ, Secundam secundæ, & Tertiampar-
tem, quem ordinem jam passim Scholæ sequuntur.
Vixit & floruit centum circiter annis post *Lombardum*.